

אוסף סיפורים 'רעג'
מתוך 'ליקוטי שמואל'

מלקט ועורך : ש. אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

האגדה על מרק הכפתורים

קבצן אחד נדד בדרכים. בלילה הוא הגיע לעיירה. היה לו קר, הוא היה עייף ומאד מאד רעב. נקש על הדלתות, אבל אף אחד לא פתח לו, לא הכניס אותו להתחמם ליד התנור, לא הציע לו מיטה לשים את הראש ולא נתן לו פרוסת לחם לאכול.

עד שעלה לו רעיון כזה של חכמת נוודים. הוא הכריז שיש לו מתכון סודי ל"מרק כפתורים". ? האנשים הסתקרנו, ורצו מאד לראות את הקסם: איך אפשר לעשות מרק מכפתורים.

"אני צריך רק סיר גדול, אש ומים", אמר הקבצן. הוא תלש כפתור מהמעיל המרופט שלו, וזרק אותו לתוך הסיר המבעבע. בחש, טעם, רחרח, ופסק: "חסר משהו". האנשים כל כך רצו לראות את התוצאה ולטעום מהמרק, שכולם התנדבו להביא את המצרכים החסרים. וככה כל אחד רץ הביתה והביא משהו לסיר הגדול: תפוחי אדמה, בצל, עוף, תבלינים – עד שהמרק היה מוכן...

הקבצן אכל מרק חם והלך לישון שבע, ואנחנו קיבלנו שיעור לחיים: לפעמים חסר לנו רק הכפתור הקטן שישכנע אותנו שאנחנו יכולים. יש לנו את כל הכוחות להיות יהודים טובים, ללכת לשיעור תורה קבוע, להקפיד במיוחד על מצווה שמדברת אלינו, לתת צדקה ולעזור לאחרים.

מה חסר לנו? כפתור קטן שיגרום לנו לבשל את המרק? – ראש השנה שעומד בפתח הוא הכפתור. אם נתבשל בו טוב ונשתדל, נוכל לשבוע מהמרק הזה כל השנה.

הדור יורד? (קו החסד)

הם 10 תלמידי ישיבות שכל אחד לומד בישיבה קטנה אחרת, ועולים באלול הקרוב לשיעור ג ישיבה קטנה. הם למדו ביחד בתלמוד תורה, "דרכי חיים" באופקים, והחליטו להיפגש ביום רביעי כ"ח תמוז תשע"ט, למפגש בכותל המערבי לרבע שעה, ולאחר מכן לעשות קארטינג, (רכבי מרוץ).

כאשר יורדים קבוצת הבחורים את המדריגות לכיוון עמדות השמירה של הכותל המערבי, מבחין אחד הבחורים אלעזר כהן, שיושבת אישה חרדית מבוגרת וממרת בבכי. הוא ניגש אל האישה, ושואל אותה מה קרה? האישה עונה: "איבדתי את הארנק שלי בגאולה, היה שם כסף, תעודת זהות, כרטיסי אשראי, והרבה מסמכים חשובים".

תלמיד הישיבה אלעזר כהן, אומר לה: אל תדאגי, תלכילשתות כוס מים, אנחנו כאן עשרה בחורים וניסע לגאולה לחפש לך את הארנק". כך מספר כהן בשקט ובנינוחות בשיחה עם הרב יונתן שטנצל מקו המשניות והחסד "אמר אבי".

כל הבחורים שרק הגיעו עכשיו לכותל, מחליטים לעשות חסד עם האישה, ועולים על קו 1 ונוסעים לגאולה. הם מתחלקים לקבוצות, ונכנסים מחנות לחנות, מחפשים בלוחות המודעות, עברנו חנות אחרי חנות, וככה בסייעתא דשמיא, לאחר כעשרים דקות, אחד מהחנויות אומר, הייתה אישה מבוגרת ששכחה את הארנק שלה, מסרנו את הסימנים של הארנק, שמסרה לנו האישה וקיבלנו את הארנק.

בסייעתא דשמיא, הגיע ישר אוטובוס קו 1 חזרנו לכותל, מצאנו את האישה שלא הפסיקה להודות ולברך אותנו. ואנחנו התחלנו למהר להתפלל בכותל כי אנחנו באיחור של חצי שעה, , וליסוע לכיוון הקראטינג, מישהו מציע לנו טרמפ לכיוון תלפיות עם רכב מסחרי שהוא הגיע".

הרב שטנצל שהתרגש מאוד מהסיפור סיכם: רק בגלל הסיפור הזה, המשיח חייב לבוא, שיתבטל תשעה באב, זה פשוט לא להאמין, אומרים שהדור יורד, איזה דור נפלא שמוכנים ללכת בשביל אישה אנונימית איזה סיפור מחזק, אשריכם!

הנה דן כל האדם לכף זכות III (פניני עין חמד, גליון 755)

עד כמה עלינו לדון כל אדם לכף זכות - לא נוכל לתאר ולשער. לעיתים רבות אף כאשר רואים אנו - אם נחקור ונדרוש היטב, יתכן מאוד, שנגלה, כי ראייתנו הייתה מוטעית. על כן, עלינו להיזהר עד מאוד, לבל נשפוט את הזולת בטרם נבדוק, נחקור ונדרוש את הדברים לעומקם, כפי שאירע גם בסיפור המופלא שלפנינו, שסופר על ידי הרב מיכאל צורן הי"ו אותו שמע מפי נכדו של בעל המעשה, ר' יעקב הלפרין המפורסם:

היה זה בימי קום המדינה, סבי, ר' יעקב הלפרין, הגיע אז עם בני משפחתו ארצה מאוסטריה והתגורר בבני ברק. עם הגיעו ארצה, חיפש שידוך הגון וראוי לבתו היקרה. לא עבר זמן רב, והוא מקבל הצעת שידוך עבור בתו ממשפחה יוצאת גרמניה, שזה עתה עלו בני-המשפחה ארצה והם מתגוררים בירושלים. הרב הלפרין נסע לירושלים על מנת לתהות על קנקנה של המשפחה ולבדוק את טיב החתן. הוא נכנס לבית, התיישב עם אבי המשפחה, שוחח עימו ארוכות, ואף ראה את החתן ודיבר עמו קמעא. לאחר שסיים את הביקור, הודה למשפחה ועשה את דרכו בחזרה לבני ברק.

לפני שחזר לביתו, הוא נכנס פנימה אל הקודש אל ביתו של מרן ה'חזון איש', אשר היה רבו המובהק ואיתו התייעץ בכל פרט. "נו, איך היה הבירור על המשפחה?", שאלו מיד מרן ה'חזון איש', אשר ידע על השידוך. "זה לא מתאים כלל", השיב הרב הלפרין, "איני מסכים בשום פנים ואופן, שבתי תשתדך עם משפחה שכזו". שמע זאת הצדיק ושאל: "ומהן הסיבות לכך.?" פתח הרב הלפרין וסיפר: "שלוש סיבות גדולות וחשובות גרמו לי לרדת מההצעה הזו, ואלו הן: הסיבה הראשונה - בפתח הבית אין להם מזוזה בכלל. וכי יהודי ירא ה' אינו מניח מזוזה בפתח ביתו.!!" הסיבה השנייה - הרי שנמצאים אנו בימי ספירת העומר אשר כידוע אין מסתפרים ומתגלחים בהם, וכאשר נכנסתי פנימה אל הבית, ראיתי את כל בני הבית, כולם מגולחים ומסודרים כבימים רגילים. האם בית זה יקרא בית של יראי ה'?! והסיבה האחרונה - הם החזיקו בביתם קופת צדקה התומכת בגופים המתנגדים לתורה ומצוותיה, ולכן אין ספק, שלבית כזה לא יקרא בית של תורה, ואין הוא מתאים כלל לרוחנו.

" ה'חזון איש' שמע את הדברים והניד ראשו בביטול לטענות. ב'רוח קודשו' הוא ראה את הדברים אחרת. "לדעתי, יכול אתה להשתדך עם משפחה זו. ואם תשאל הרי ראיתי בהם שלושה דברים, שאינם מתאימים לרוחנו, אומר לך מה דעתי": לגבי המזוזה - אין לי ספק, כי המזוזה בפתח ביתם נפלה זה עתה, אלא שהם לא הספיקו לקבוע אותה מחדש לפני שהגעת, אך כיהודים מקפידים הם כל השנה, שתהיה מזוזה כשרה ומהודרת בפתח ביתם". "בעניין הדבר שראית אותם מגולחים בימים אלו של ספירת העומר - בטוחני, שזה כיוון שארץ מוצאם הוא מגרמניה, שם המשיכו יהודים רבים להתגלח בימים אלו, מפני החשש לאיבה ושנאה מהגרמנים, ולכן רצו להיראות כמותם - ובלבד שלא לעורר את שנאתם. אך אין לי ספק, שהבחור המדובר, ישנה ממנהגם ויפסיק להתגלח בימי העומר". ובדבר האחרון ממנו חששתי, והוא החזקת קופת צדקה של גוף ממשלתי המתנגד לתורה - לדעתי, תורמים הם לאותו גוף ממשלתי מתוך תמימות ורצון לעזור לבניית הארץ, אך הם אינם מכירים בהשקפתו הגרועה של אותו ארגון, לכן אינני חושש, שדעותיהם אינן טובות, ובוודאי שהבחור עצמו בעל השקפה טובה", חתם הרב את דבריו.

הרב יעקב הלפרין עמד מן הצד ותמה: "האומנם?!... וכי ייתכן, כי שלושת הדברים התמוהים האלו, שראיתי בביתם, נעשו מסיבות כאלו, או שמא זוהי כף זכות מיוחדת של רבינו הגדול ה'חזון איש.!!" אך כיוון שדברי מורו ורבו היו מקובלים עליו כאלף עדים, הוא החליט לשוב אל המשפחה בירושלים על מנת לברר, שאכן הדברים היו כך. הרב הלפרין הגיע שוב לבית המשפחה, ולמרות חוסר הנעימות שבדבר, פנה אל אבי המשפחה ושאל אותו את שלושת השאלות שהפריעו לו: "מחילה מכבודכם, אולם יש לי שלוש שאלות לשאול אתכם - מדוע אין מזוזה בכניסה? מדוע אתם מגולחים? ומדוע מחזיקים

אתם קופת צדקה של ארגון נוגד תורה...? לתדהמתו הרבה, 'חכם עדיף מנביא' – ענה אבי המשפחה בבושה וענווה מילה אחר מילה כדברי ה'חזון איש': "המזוזה נשמטה ממש היום ועדיין לא הספקנו להחזירה... הגילוח הוא, מפני שכך נהגנו בגרמניה מאימת הגרמנים, והקופת צדקה נעשית מתוך רצון לתרומה לארץ בתמימות רבה. " נדהם ר' יעקב לגלות, כמה הסתכלותו היתה שטחית, וה'כף זכות' אכן אמיתית ומיד באותו ערב נסגר השידוך לבתו.

המחנך [איש לרעהו]

הסיפור שלי התחיל לפני כ-20 שנה. שמי שמואל ואני בן 28. הייתי אז בן עשר, ילד די רגיל ודומה לשאר הילדים, חוץ מדבר אחד: היה לי קשה לשבת על מקום אחד יותר מדי זמן... היום היו מצמידים לעובדה הזאת שלל אותיות באנגלית [וגם איזה כדור יומי או שניים...], אבל אז לא היה יותר מדי פרשנויות ולכן הכינוי שהוצמד לי היה פשוט וקליל: 'שמוליק קפיץ'. והאמת שלא התרעמתי על כך בכלל. ידעתי שזו האמת, ואפילו די התחברתי לדימוי. ממשיך ומתאר 'שמוליק קפיץ' כיצד המחנכים הבינו אותו, העמיסו עליו תורנויות, מטלות ועיסוקים שונים באמצעותם ננסך טעם ברוח התזזית שלו - עד שהגיע המחנך הרב'ה שושני... ממלא - מקום ששם אותו על הכוונת שלו... ביטל את כל תפקידיו וטען בתוקף: "אצלי כולם חייבים ללמוד", "...מה יצא ממנו אם הוא לא מפעיל את המוח...?", "אם לא תתחיל להפעיל את הראש שלך, כלום לא יצא ממך - כלום!" אבל גם תקופה זו הסתיימה. שמוליק המשיך לישיבה קטנה, לגדולה, לכולל, ובכולם שימש תמיד כעסקן והפעלתן שבחבורה. לימים התנדב במד"א שם עשה משמרות למכביר, נהנה מהדרמה, האקשן והחסד העצום.

לילה אחד יצא למקרה, אודותיו הוא מספר: "הגענו לבית, שכב שם אדם... ללא דופק וללא נשימה, והמצב שלו לא היה נראה טוב - בלשון המעטה " ...מבקש נט"ן בדחיפות" - אני צועק לקשר תוך כדי פעולות ההחייאה. "אין הרבה סיכויים לבן אדם הזה" חולפת במוחי מחשבה. הנט"ן מגיע ועמו הצידוד היותר מתקדם. הצוותים ואני מנסים כל מה שאפשר אך - מאומה. הבן אדם לא רוצה להתעורר... הצוות כבר די מיואש, מרים ידיים. אך אני משקיע את כל הכוחות שיש בי בלי לחשוב. הפרמדיק יאיר מניח את ידו על כתפי ובעיניו הוא מראה לי סימן של "חבל על הזמן, מקרה אבוד", אבל אני ממשיך בשלי. האמת שהם כבר מכירים אותי היטב, וכבר אין להם כוח להסביר לי שוב ושוב כמה שאני 'נאיבי'... נו... שיהיה. אני ממשיך, עוד לחיצה ועוד לחיצה, ואז... אני פתאום חש ששמהו השתנה. בודק בזהירות וצועק כמו משוגע: "חזר לו הדופק!" צוות הנט"ן מעיף מבט וגם הם מבינים שאני צודק. כולם 'מסתערים' עליו בשנית, מייצבים אותו איכשהו ו'טסים' איתו לבית החולים הקרוב יחד עם אשתו הדומעת.

כעבור שבוע מתקשר אלי צעיר, מספר שהוא הנכד של החולה ומבקש להזמין את 'המלאך המושיע' לסעודת הודיה. אני מגיע למקום ופתאום אני מזהה שבעצם אותו חולה הוא... המחנך שושני! אני מבקש לשוחח עם 'בעל השמחה' ביחידות. אנחנו נכנסים לחדר, וכשהתיישבנו על הספה והדלת נסגרה, פרצתי בבכי בלתי נשלט. האמת שהתכוונתי רק לדבר, אך זה היה חזק ממני. אפילו אני לא הבנתי עד לרגע זה עד כמה עמוק דבריו פגעו בי, אז, בזמנו... הרגשתי את ידיו מונחות על ראשי ואת מילותיו המרגיעות באזני. הוא היה נראה מאוד מופתע ולא מבין מה קרה לי. לאחר שנורגעתי מעט הרמתי את עיני האדומות והתחלתי לספר לו מי אני. לקח לו כמה רגעים להיזכר. "אתה שמוליק?" הוא הצביע לעברי באצבע רועדת. ראיתי את ההבנה מחלחלת בראשו. ופניו חוורו כסיד. נבהלתי. כבר ראיתי את הפנים הללו חיוורות כך... אט אט הוא חזר לעצמו. ואז הגיע תורו לבכות... לא החלפנו יותר ממילים ספורות, אבל נדמה היה לי כאילו שוחחנו שעות ארוכות בשיחת נפש מעמיקה. אבל לא היינו צריכים מילים. הדמעות סיפרו את הכל. את הפגיעה העמוקה, את התסכול והכאב, את ההשפעה הרעילה של התנהגותו בכיתה... וגם... וגם את החרטה. הוא חיבק אותי שוב ואני החזרתי לו בחיבוק של סליחה.

אבן כבדה ירדה לי מהלב. חשתי הקלה גדולה". ואני עוד אמרתי לך שכלום לא ייצא ממך" הוא לחש לי, ובקולו נשמעה חרטה עמוקה. הוא ביקש את סליחתי שוב ושוב, ואני סלחתי לו בפה מלא.

יצאנו מהחדר אל הסלון כשעיני שנינו נפוחות ואדומות. כולם זרקו לכיווננו מבטים תמהים. כשהוא הגיע למקומו, הושיב אותי לצידו והוא עצמו נשאר לעמוד. תוך שניות השתררה דממה ובעיני כולם נראתה הציפייה לקבל הסבר מה קרה. הוא החל לשבח אותי על ההצלה המופלאה ובעיקר הדגיש את המאמצים הלא הגיוניים שהפעלתי להצלתו. הוא התמקד בנקודה העיקרית לדעתו: שפעלתי כנגד כל הסיכויים - שלא הפעלתי את הראש אלא את הלב! ואז הוא סיפר לכולם מי אני והיכן נפגשנו לראשונה, הוא לא החסיר דבר וסיפר לכולם באילו כינויים הוא כינה אותי אז, מול הורי. מול כיתתי. בשלב הזה כולם צרפו את דמעותיהם לנחל הדמעות שדבריו עוררו אצלי ואצלו. בקול מרוסק מדמעות הוא ביקש את סליחתי שוב לעיני כולם. אני לא הצלחתי לענות במילים. ורק הנהנתי לאות הסכמה. ואז הוא הכריז: "לפני עשרים שנה אמרתי לך שאין לך ראש, שאתה לא משתמש מספיק בשכל. ומה שהציל אותי עכשו זהו בדיוק אותו חוסר מחשבה. אני חשבתי שזה חוסר שכל והיום אני מבין שזה פשוט לב ענק!!!". הוא חיבק אותי שוב ואני החזרתי לו חיבוק... זהו סיפורי. לא קל היה לי לשבת ולכותבו... אתם כבר יודעים שאני לא טיפוס של לשבת ולכתוב. אך התאמצתי בשביל שתזכרו תמיד: יש ילדים עם מוח גדול! יש ילדים עם לב ענק! אלו ואלו בנים יקרים של השם יתברך, ולכל אחד מהם יש תפקיד בעולמו!!!

ואתחנן אל ה' בעת ההיא" – (ברכת דוד).

לפנינו סיפור מימינו אנו, על כוחה העצום של תפילה להצלחה בתורה, כפי שהובא בספר "התעלות":

באחת מהישיבות הקטנות החשובות שבירושלים, ישב בחור בן טובים, שלא הצליח בתלמודו. מוחו היה סתום ושכלו קלוש ושום לימוד לא נקלט בראשו, אך רצונו היה עז ונחוש. הוא ניסה את כוחו שוב ושוב, אך ללא הצלחה. על אף היותו בחור ירא שמיים, נעים הליכות ובעל מידות טובות, לא עלה תלמודו בידו. אחד מהר"מים הטובים בישיבה נקשר עד מאוד בנפש הבחור, והשקיע בו רבות. מדי יום היה יושב עמו לאחר השיעור כדי לשנן את הגמרא עם התוספות והמפרשים, אך ללא הועיל... מגיד השיעור המסור היה אובד עצות; זוהי תופעה נדירה למדי, שכן על פי רוב מי שמשקיע ומתייגע בתלמודו הרי הוא מתעלה ומצליח, לכן החליט מגיד השיעור לנסוע עם הבחור אל רבי חיים קנייבסקי שליט"א, ולבקש עצה וברכה. בהגיעם אל הרב, פתח מגיד השיעור בדברי שבח על הבחור הניצב עמו, על תפילותיו והליכותיו ועל יראת שמיים שלו, וציין כי למרות כל זאת - אין תלמודו עולה בידו כלל. התחייך רבי חיים למשמע השאלה, ואמר: "כנראה צריך קצת יותר יגיעת התורה, שאין התורה נקנית אלא בעמל ויגיעה קשה!" מגיד השיעור אמר, כי יכול הוא להעיד מקרוב שיגיעה רבה יגע אותו בחור, ומנסה בכל כוחו, אך הראש חלש ואינו מצליח לקלוט ולהבין! רבי חיים פנה אל הבחור, ושאלו ברוב חיבה: "האם הנך מתפלל ומבקש על הצלחת התורה?". "בוודאי!" - ענה הבחור - "תמיד בוכה אני ומבקש על כך, אבל, לצערי, עדיין לא נענית!". "תקבל על עצמך להתפלל תמיד תפילה בציבור, ושלא להפסיד תפילה בציבור גם אם תצטרך לזה מסירות נפש - "! חתם רבי חיים את השיחה, וברכם לשלום.

חלפו ימים, הבחור סיים את לימודיו בישיבה קטנה, והתקבל לאחת הישיבות הטובות והגדולות ביותר, הודות ליראתו ונועם הליכותיו. והנה, לאחר מספר שנים הופיע הבחור בישיבה הקטנה בה למד בנערותו, ונכנס לביקור בחדרו של אותו מגיד שיעור, אשר היה קשור אליו כל כך. מגיד השיעור

שמח לקראתו עד מאוד, והנה מניח הבחור לפניו על השולחן קונטרס נאה של חידושי תורה על מסכת יבמות. הרב עלעל מעט בקונטרס, ומצאו מלא וגדוש בחוכמה ובעמקות נפלאה. מלבד הבהירות וההסברה היפה בהצעת הדברים, ניכר היה כי המחבר ניחן בכוח חידוש נדיר, כתלמיד-חכם מופלג!. "מי הוא הרב המחבר"? שאל, "כנראה מדובר בתלמיד-חכם חשוב ביותר!". הבחור לא הבין את השאלה: "מה זאת אומרת מי חיברו? הרי אני כתבתי וערכת את הקונטרס בסיעתא דשמיא מרובה, ובשביל כך באתי הנה אל מגיד-השיעור היקר, להגיש בפניו את פרי ביכורי. לאחר ההשקעה הרבה שהשקיע בי להצלחתי, חשבתי כי בוודאי ישמח לראות בפרי עמלו!", הרב עמד נפעם, אינו מאמין למראה עיניו. "אתה הוא בעל המחבר? הרי רק לפני שנים מספר, בהיותך כאן בישיבה קטנה, לא הבנת כמעט כלום! 'תוספות' אחד לא הצלחתי להכניס בראשך על בוריו, וכיצד התחולל שינוי אדיר כזה מקצה לקצה?". בחיוך צופן סוד סיפר הבחור לרב דברים כהווייתם:

"בתחילת לימודי בישיבה הגדולה לא הבנתי כמעט כלום, כהרגלי מימים ימימה. חבריי עולים ומתגדלים בתורתם מדי יום ביומו, ואילו אני תקוע במדרגת תורתני כמעט כשל ילד בחיידר. "לקראת סוף 'הזמן' יצאה הישיבה לנסיעה למקומות הקדושים בצפון. היה זה ביום ה', ערב ראש חודש מוקדם, והבחורים חפצו להגיע לתפילת 'יום כיפור קטן' במירון ולשאר מקומות הקדושים בגליל". הטיוול נמשך עד שעה מאוחרת בלילה, וכשחזרתי לביתי בשכונת רמות בירושלים, הייתה השעה מאוחרת מאוד. ישבתי עם הוריי ושוחחתי עמהם בניחותא על חוויות הנסיעה והיום, ולא שמתי לב כלל איך השעון מתקדם ומתקדם. לפתע תפסתי את עצמי בבהלה: עדיין לא התפללתי מעריב!. מחוגי השעון הראו על השעה 3.00 בלילה. !זכרתי היטב את הקבלה שקיבלתי על עצמי, ע"פ הוראת הגר"ח שליט"א, שלא לוותר על תפילה בציבור בשום אופן, אבל לא ידעתי מה ניתן לעשות בשעה שכזו. בכל שכונת רמות, על כל בתי הכנסת הרבים שבה, לא ניתן למצוא מנין לתפילת מעריב בשעה זו!. בשעה זו, האפשרות היחידה למצוא מנין היא בביהכ"נ הגדול שבשכונת 'זכרון משה', במרכז העיר... אך כיצד מגיעים עתה ל'זכרון משה'? התחבורה הציבורית כבר מזמן אינה פועלת" החלטתי לעשות השתדלות בדבר. יצאתי מהבית והרחקתי לכת עד כביש רמות המרכזי (שדרות גולדה), בניסיון למצוא טרמפ, אך הכביש היה כמעט ריק. מכוניות בודדות שחלפו על פני שעטו ביעף ולא עצרו כלל. לאחר המתנה ממושכת בקור הירושלמי העז, החלטתי: אם בתוך עשר דקות מוצא אני דרך להגיע ל'זכרון משה' - הרי טוב, ואם לאו - הריני חוזר הביתה, ובליט ברירה אתפלל ביחידות, וההכרח לא יגונה...

"כעבור שבע וחצי דקות בדיוק, נעצרת לידי מכונית, ובתוכה יהודי שהכרתי משכונתנו. 'להיכן?' - הוא שואל אותי בחביבות - "לזכרון משה" - 'עניתי. "טוב מאוד! גם פניי מועדות לתפילת מעריב ב'זכרון משה'!". משהגענו לביהכ"נ כבר המתינו שם 5 אנשים שעדיין לא התפללו, יושבים ומצפים למניין שיתאסף. לאחר הגיענו, עדיין חסרו שלושה למניין. חלק מהאנשים, בראותם כי אין מניין, רצו ללכת לביתם, אך אני ביקשתי והתחננתי שימתינו עוד מעט, כיוון שמוכרח אני להתפלל בציבור!. בשעה שלוש בלילה! היה, ב"ה, מנין שלם!. תיכף החלה תפילת ערבית. עבורי הייתה זו תפילה מיוחדת במינה. התפללתי ברגש ובכוונה רבה מילה במילה, אולם משהגעתי בתפילת שמו"ע לברכת 'אתה חונן', נפתח ליבי בפתע פתאום. פרץ דמעות אדיר ניגר מעיניי ללא הפוגה! בכיתי ובכיתי שם בפינת ביהכ"נ. מעולם לא חוויתי חוויה שכזו, מעולם לא בכיתי בכי שכזה!, "עמדתי שם בפינת בברכת 'אתה חונן' בלבד בערך כשלושת רבעי שעה, כשציבור המתפללים סיים זה מכבר את תפילתו והתפזרו איש לביתו. יצאתי מתפילה זו כאיש אחר לגמרי, והרגשתי כבריה חדשה!, "בהיות שהשעה הייתה כבר סמוכה לוותיקין ודרך חזרה לביתי עדיין לא הייתה לפני, החלטתי להישאר בביהכ"נ ולהמתין עד אור הבוקר. בינתיים שלפתי גמרא סנהדרין מן הארון, והחילותי ללמוד בה. והנה, להפתעתי העצומה החילותי פתאום קולט ומבין!, בבת-אחת נפתח לי הראש! חשתי בלימודי טעם מתוק וערב עד מאוד, כפי שמעולם לא הרגשתי. בפעם הראשונה בחיי קראתי את המילים ב'תוספות' והבנתי את עומק משמעותן!. בתפילת שחרית, משהגעתי לברכת 'אהבה רבה', נפתח ליבי כאולם:

'אבינו אב הרחמן, המרחם, רחם עלינו, ותן בליבנו בינה לה-ב-י-ן ו-ל-ה-ש-כ-י-ל וכו' ו-ה-א-ר-ע-י-נ-י-נ-ו ב-ת-ו-ר-ת-ך. ושוב, כשהגעתי לברכת 'אתה חונן' גאה ליבי בבכי נורא. עמדתי בברכה זו זמן ארוך מאוד, עד שהבכיות של מעריב דאתמול לא היו אלא כמשל לעומת שחרית זו! "לאחר תפילת שחרית חזרתי לביתי, סעדתי פת שחרית ונכנסתי תיכף לחדרי. הוצאתי את הגמרא והחילותי ללמוד בחשק רב והתלהבות עצומה ללא הפסק, עד כניסת השבת, אז יצאתי אל ביהכ"נ לקבלת שבת ותפילת ערבית של שבת. "לאחר התפילה חזרתי עם אבי לסעודת שבת קודש, שהייתה מלאה שמחה ואושר עצום לכל בני המשפחה כולה. לאחר הסעודה פנה אלי אבי בבקשה, שהגיעה העת לפרוש למיטתי ולישון מעט, שזה כבר למעלה מיממה וחצי שלא נתתי תנומה לעפעפי, "אמרתי: 'אלמד נא עוד מעט ואחר כך אלך לישון...' אך אותו 'מעט' נמשך כל אותו ליל שבת עד שהגיע זמן קריאת שמע של שחרית... לא הייתי מסוגל לעזוב את תלמודי מרוב שקיקה.

בשחרית של שבת הלכתי עם אבי לביהכ"נ לתפילה ולאחריה לסעודת שבת מלאה זמירות בשמחה עצומה. לאחר הסעודה כבר ראה אבי שאני מותש וחלוש, והכריח אותי ללכת מיד לישון כדי צרכי...". "מאותו היום נפתחו לי שערי אורה, שערי תורה, נעשיתי מתמיד גדול, בעל הבנה עמוקה וסברה ישרה בכל דבר, וזכיתי, בסייעתא דשמיא מופלאה, להתעלות עצומה בכתרה של תורה!"

זכות השתיקה (השגחה פרטית, עלון 25)

השכנים שלנו, בבניין בני ברק טיפוסי, ידעו שאנחנו עומדים לנסוע לחו"ל, להשתתף בשמחה משפחתית. בא השכן, דפק בדלת ביתנו, ושאלתו בפיו: "אולי לכבוד החתונה של בננו למזל טוב, תוכלו לתת לנו את הדירה לשבת אופרוף, השבת של העליה לתורה?" אמרתי שאחשוב, ועוד מעט אחזיר לו תשובה. מצד אחד רציתי לתת את הדירה. זו מצווה גדולה ועזרה של ממש, וגם בסופו של דבר ארוויח מכך, בחינת 'שמור לי ואשמור לך'. היום אני נותן לו את הדירה, ומחר, כשאני עושה שמחה, הוא נותן לי. מצד שני, והצד השני הזה היה חזק מאד - איננו עוזבים את הדירה רק למשך שבת אחת. אנו עוזבים לחו"ל למשך שבוע ימים, מתאמצים לצאת מבית מאורגן ומסודר במיוחד, כדי שיהיה לנו נעים לחזור. כשעוזבים בית למשך שבוע, רוצים לדעת שנחזור לבית בדיוק באותו מצב שעזבנו אותו. חשבתי, חשבנו, שקלנו את הצדדים ולבסוף החלטנו שהצד הראשון יגבר. אנחנו ניתן את הדירה, נזכה במצווה, ונרוויח גם יחסי שכנות משופרים.

באותו שבוע פיזו כולם. אנו רקדנו בחתונה בחו"ל, שכנינו ואורחיהם בחתונה בבני ברק, ואחרי שבוע עמוס חוויות חזרנו אל ביתנו עייפים אך מרוצים. רק פתחנו את דלת הבית וריח עז היכה באפנו. עמדנו משתוממים, מסתכלים זה על זה ולא יודעים מה לחשוב. הבית נראה מסודר להפליא. האורחים שהיו כאן השאירו את הדירה ממש כמו שקיבלו אותה, אבל הריח, הריח... מאיפה הוא? התשובה הגיעה מהמקרה. גל ריח נורא נדף ממנו ברגע שפתחנו אותו. התברר שהמקרה היה מנותק מחשמל במשך חמישה ימים. כל המאכלים התקלקלו ונרקבו, ואת כל הבשרים הקפואים הוצרכנו לזרוק. אמדתי את ההפסד בכארבע מאות שקלים. עם ההפסד התמודדתי איכשהו, שיהיה לכפרה, אבל הריח... הוא לא מיהר לעזוב את ביתנו. ניסינו כל מיני רעיונות להתמודדות עם התופעה. המפעלים למפיצי ריח התעשרו על חשבוננו, ועם כל זה החלטנו החלטה נחושה: לא מספרים לשכנים את מה שקרה. הם לא יודעים שהאורחים ניתקו לנו את המקרה בבלי דעת, ואנחנו לא נלך ונעכיר את מצב רוחם אחרי השמחה ששרתה במעונם.

בסייעתא דשמיא, גם לסבל של הריח נגזרה קצבה, וכעבור כמה חודשים (!) נעלמה התופעה. כעבור חצי שנה מאז, מתקשרים אלינו מארגון חסד שעורך הגרלה סינית, ארגון שפועל גדולות ונצורות, ומציעים לנו להשתתף בזכויות העצומות שנעשות על ידם. הציעו לי לקנות כרטיס הגרלה

שנכנס לכל הפריטים המוצעים, וקניתי. לא כי חשבתי שאגריל משהו, אלא כי רציתי לזכות במצוות צדקה.

אחרי שבועיים מתקשרים מארגון החסד. "כבר תרמנו", הזכרתי. "איננו מתקשרים להתרים", עונים לי, "עכשיו מבשרים לכם על הזכיה המאושרת. זכיתם בפריט 408, מקרר מדגם חדש בשווי אלפי שקלים!" נדהמתי. איני רגיל לזכות בהגרלות. אין לי מזל לעניין זה. אבל הפעם הזאת, ידעתי כי לא המזל שיחק כאן, אלא החלטתנו האיתנה לשמור על שתיקה, לקבל את הנזק שהוסב לנו מניתוק המקרר, ולא להעיב על השמחה של השכנים. זכות השתיקה עמדה לנו, מקרר כנגד מקרר, בהשגחה פרטית מופלאה.

חוזר בתשובה (בית זכריה, עלון 227)

נולדתי כחילוני לכל דבר. למדתי בתיכון, שרתתי בצבא, ובערך בגיל 25 חזרתי בתשובה לאחר שהשתתפתי בסמינר של 'ערכים'. שלוש שנים לאחר מכן נישאתי עם בעלת תשובה, בחתונה מצומצמת מאוד. מכיוון שהמשפחות שלנו משני הצדדים התנגדו בכל תוקף לצעד שעשינו, הם פשוט ניתקו אתנו קשר. אני חייב להודות שזה לא היה פשוט בכלל, אך משמצאנו את האמת ידענו שלא נוכל לעזבה לעולמים. וכאן אני מגיע להתמודדות הגדולה שלנו. למדתי בכלל רגיל, כדי להיות חלק מהציבור החרדי. שלוש שנים לאחר נישואינו נולדה בתנו הבכורה. איך עזבתי את בית החולים לאחר הלידה. אב צעיר ומאושר. רציתי להתקשר למישהו לספר את הבשורה הנפלאה. ואז התברר לי שאין לי למי. ההורים של רעייתי ושלי לא דיברו אתנו וכך כל בני המשפחה. חשבתי שזה לא נורא. נספר לחברים. ואז התברר לי שאין לנו חברים. עם החברים של פעם ניתקנו כל קשר ועם החברים של היום... זהו, שפתאום קלטתי, שאין לנו דבר כזה, חברים של היום. היו לי חברים לכולל. לא חברים שלי ממש. למדתי איתם בחברותות והתווכחתי איתם בלימוד, החלטתי להתקשר לחברותא שלי ואמרתי לו, שנולדה לי בת. הוא הגיב ב"מזל טוב מזל טוב, הרבה נחת." השתרר שקט. רציתי לומר לו שאני נרגש מאוד, אבל קלטתי שזה ממש לא לעניין. הוא היה אברך רציני מאוד ולא נראה לי, שיתעניין בהתרגשות שלי. הוא שאל אותי אם הכל עבר בסדר, ואני אמרתי לו שכן. ושוב אמר "מזל טוב מזל טוב", וניתק. ואני נשארתי לבדי בעולם, מבלי יכולת לחלוק את האושר שלי עם איש. אפילו לא עם רעייתי שהייתה בבית החולים. ביום שלמחרת, קראתי שם לילדה בעלייה לתורה. כולם אמרו "מזל טוב מזל טוב", ואף אחד לא הכיר אותי. כמה שבתות לאחר מכן עשיתי קידוש בבית הכנסת, אמרו מזל טוב וחלקם הלכו עוד לפני הקידוש. אלה שנשארו, עשו קידוש ואכלו קצת. אף לא אחד דיבר איתי, וכך נגמר הקידוש.

כעבור שנה וחצי נולד בני. גם כאן לא היה לי למי בדיוק לספר, ומכיוון שעברתי כולל, גם לחברותא החדש שלי לא הרגשתי בנוח לספר, כי לא ממש תפסנו קשר. ביום שישי סיפרתי לאחד מהשכנים שלנו שנולד לי בן, והוא הגיב כצפוי ב"מזל טוב מזל טוב" ושאל איפה ה"שלוש זכר". מסתבר ששכחתי מהדבר הזה. הוא שלח אותי לאיזה גמ"ח של ארבעס, ואני עשיתי קניות על אף שידעתי בתוך תוכי, שאין סיכוי שיגיעו. ביקשתי שיכריזו בבית הכנסת על השלוש זכר. זו הייתה שבת קייצית. סעודת השבת מסתיימת מאוחר. הגיעו חמישה אנשים לשלוש זכר של הבן שלי. חרדה גדולה מילאה אותי בנושא הברית. עשינו בבית הכנסת מיד לאחר התפילה. הזמנו רב חשוב להיות סנדק והצלחנו שיהיו יותר ממניין בברית ובסעודה. לא קיבלנו שום מתנות. מה שכן, ארגון חסד מהשכונה שלח אוכל לשבת ונערה שתסייע לרעייתי. מעולם לא שכחנו זאת.

קשה לי לתאר את התמודדותנו. נולדו לנו שבעה ילדים ואיכשהו הפכנו למשפחה, וזה הפיג את הבדידות, ואני חייב לציין שזה הציל אותנו מהשממון שהיינו בו. בנושא קבלת הילדים לת"תים, לא

ארחיב את הדיבור. חששנו מאד. לא היה אפילו מי שידבר בעדנו, אני גייסתי את האברכים בכולל, והם נחלצו לעזרה. אני חייב לציין שקיבלו אותם בלי פרוטקציה, רק על סמך עדות האברכים והתרשמות המנהל מהבית שבנינו. וכאן אני מגיע לעיקר סיפורי. הכוונה לבר המצווה של הבן הבכור שלי. מאד פחדתי מהרגע הזה. תאר לעצמך אדם שצריך לפחד משמחה כזו גדולה. ייגעת את מוחי, מה אני עושה שלילד שלי תהיה בר מצווה יפה ושמחה? מה אני עושה? למי אני פונה?

ערב אחד, צלצול בדלת. בדלת עמד אברך צעיר. "שלום", אמרתי. "שלום, אפשר להיכנס?" "בבקשה", אמרתי. הוא התיישב בסלון ומיד שאל: "אתה מזהה אותי?" "אני אמור לזהות?" "כן, אני אחיך הקטן". "מומי?" "כן, אני מומי". מומי היה בן עשר כאשר חזרתי בתשובה. מאז נותק הקשר עם משפחתי, ולא פלא שלא הצלחתי לזהותו. לפני כמה זמן חזרת בתשובה? "שלוש שנים". "אז למה לא יצרת קשר?" "לא חשבתי שאתה מעוניין, האמת שגם כעת בקושי העזתי לבוא". "למה שלא אהיה מעוניין?" "כי ניתקת כל קשר עם המשפחה". "נו, באמת", אמרתי. "אתה יודע שזה לא נכון". "אני לא יודע". "ברגע שחזרתי בתשובה הם ניתקו אותי כל קשר". "מעניין למה איתי לא ניתקו". "באמת מעניין", אמרתי. "אולי הם לא רצו לחזור על הכאב שהיה איתי, והחליטו לשמור אתך על קשר". "לא, דני", הוא אמר. "זה לא שהם שומרים על קשר קלוש. הם ממש בקשר יום-יומי, עוזרים ותומכים ואוהבים ומכבדים. אני מתפלל על מה שאתה אומר". "אבל זו האמת", אמרתי וחשתי כאב גדול, על תחילת ההבנה שלא זו בלבד שניתקו אותי קשר, פשוט הפלו אותי. אין שום דרך אחרת להסביר זאת. "אני לא מבין", שמעתי עצמי אומר מתוך כאבי, "אבא ואמא פשוט נתנו לך לחזור בתשובה, ולא אמרו מילה?" "ברור שלא", אמר אחי. "הם נלחמו בי בצורה שלא תיאמן. אני חושב שהם פעלו בצורה הרבה יותר נחרצת ממך ואפילו היו רגעים של אימים, אתה לא מבין מה עברתי". "אז איך הם בסוף הסכימו לחזרה שלך בתשובה?" "אני לא יודע איך", אמר. "אבל זה פשוט קרה". "אז זהו, שאצלי זה פשוט לא קרה. כעת הבנת את ההבדל?" "לאחי לא היה מה לענות, ואני עוד הייתי בסוג של הלם וכאב, לפיך שתקנו. רגע אחד", אומר פתאום אחי, "מה עשית כדי לשכנע לרצות ולפייס אותם?" "על מה היה לי לפייס אותם?" שאלתי "עשיתי להם משהו רע?" "לא. לא עשית משהו רע, אבל..." "אבל מה?" "הם חשבו שעשית משהו רע". "זו בעיה שלהם. לא?" "כמו שאני רואה זו הבעיה שלך. לא שלהם..." "כן, אבל הם לא יכלו להבין שזו זכותי לחזור בתשובה..." "הם יכלו, אבל הם לא השתמשו ביכולת הזו שלהם, ואתה זה שהיית צריך לפייס אותם. הם ההורים שלך. אתה רוצה להגיד לי שלא עשית כלום כדי לפייס אותם?" "ממש לא", אמרתי. "הייתי פגוע מהיחס שלהם, הם שנתנו לי בילדותי לעשות כל דבר אסור, פתאום כשהפכתי לחרדי, החליטו להילחם נגדי? אתה היית נוהג אחרת?" "נהגתי אחרת", אמר אחי. "שנה שלמה ירדתי על ברכיי וניסיתי לרצות אותם. הבטחתי שהם לא יפסידו מזה ורק ירוויחו. עשיתי את כל מה שיכולתי, ורק לאחר שנה התפייסנו והם השלימו עם זה". "אני לא מבין איך היית מסוגל", אמרתי. "ואני לא מבין איך אתה היית מסוגל להיפרד מההורים, מהמשפחה, מהאחים שלך וממני בגלל ענייני כבוד. הם חתכו והפקירו אותי". מה שתגיד", אמר אחי, ושנינו ידענו שהוא צודק. "בתכל'ס אני חי איתם בשלום, הם תומכים כספית בי וברעייתי. שכחתי לספר לך, התחתנתי לפני שנתיים ויש לי ילד. ותתפלא, גם אבא ואמא התחזקו בדת. זה התחיל מאמא שנראית ממש חרדית. ואבא שהלך אחריה ושומר שבת תפילין וכשרות". העולם התהפך עלי. לא האמנתי שאני שומע את מה ששמעתי.

שוחחנו עוד ועוד. התברר שאחי מעורב עם כל הקהילה החרדית. בברית של בנו השתתפו כמאתיים אברכים ורבנים. חלקם חוזרים בתשובה וחלקם חרדים מלידה. שנינו עשינו אותו התהליך ואיפה אני ואיפה הוא. לא אאריך בדברים, קבענו לשמור על קשר והתחלנו להיפגש בקביעות. בתחילה היה קשה לי להודות באמת, אך בזכות האישיות שלו נפקחו עיניי. מסתבר שאני זה שנתקעתי לכל אורך הדרך, גם בניתוק מהמשפחה וגם בחיבור לחברה החרדית והוא פשוט זרם לכל אורך הדרך. גם לא ניתק את יחסי המשפחה ואפילו סחב את המשפחה אחריו וגם התחבר ללא קושי

לחברה החדשה . ככל שהיה קשה לי להודות בזה, זה דווקא הרגיע את כל המרמור הגדול שהיה בי .
 וככל שהבנתי שהאישיות שלי נוקשה יותר ומתקשה להתמודד עם שינויים ביחסים בין-אישיים, כך
 הצד הפגוע שלי התרפא יותר ויותר . בעזרת אחי הקטן מצאנו דרך להתפייס עם המשפחה. הילדים
 שלי זכו להכיר את סבא וסבתא (בעקבות העבודה היפה שעשה אחי). נתנה להם להתחבר אלי. עבודה
 קשה עשיתי במשך השנה ההיא, אך היו לה תוצאות . והתוצאה החשובה הייתה, חגיגת בר-המצווה
 של בני הבכור. כגודל הפחדים שלי, כך גודל השמחה שהייתה שם . כל משפחתי הייתה שם וכל אלה
 שלא ידעתי שהם חבריי .

ישבתי שם על שולחן הכבוד, לימיני אבי שיחי', לשמאלי רב חשוב ביותר, ומשני הצדדים רבנים
 ואנשי חינוך. ראיתי את פניו של בני קורנות מאושר, חשתי מכובד ושייך לחברה שבה אני חי כל כך
 הרבה זמן. הרגשתי שמחה שכמותה לא הרגשתי מעולם וידעתי, שהגיע קץ הבדידות שכפיתי על
 עצמי... בעצם מאז ילדותי. עשרים שנה לאחר ששבתי בתשובה – ידעתי אמנם מאוחר – שכעת זו
 תשובה שלמה ומושלמת. במקביל עשיתי כמה צעדים בעצת אחי שגרמו לי להבין, שאני מוקף
 בחברים רק שאישיותי לא נתנה להם להתחבר אלי. עבודה קשה עשיתי במשך השנה ההיא, אך היו לה
 תוצאות .